

6.6 Chráněná území

Pro území Vysočiny je typické spíše střídání menších ploch lesů a zemědělské krajiny, i když na území každého z okresů se nacházejí i rozsáhlejší lesní komplexy, největší v oblasti Žďárských vrchů. Krajina se vyznačuje též značným počtem rybníků, většinou menších, nachází se v ní řada pramenišť a malých vodních toků. Koeficient ekologické stability¹ dosahuje za celý kraj střední hodnoty (1,08).

Na území kraje Vysočina se rozkládají podstatné části dvou chráněných krajinných oblastí, CHKO Žďárské vrchy (sídlo správy ve Žďáru nad Sázavou) a CHKO Železné hory (správa v Nasavrkách v Pardubickém kraji). Obě chráněné krajinné oblasti představují 8,8 % rozlohy kraje (za celou Českou republiku je to 14,7 %).

Tab. 6.6.1 Chráněná území podle okresů k 31. 12. 2004

Pramen: Agentura ochrany krajiny a přírody

v hektarech

	Národní parky ¹⁾	Chráněné krajinné oblasti ¹⁾	Maloplošná chráněná území			
			národní přírodní památka	národní přírodní rezervace	přírodní památka	přírodní rezervace
Kraj Vysočina	-	2	3	7	92	68
Havlíčkův Brod	-	1	-	1	8	12
Jihlava	-	-	1	2	16	19
Pelhřimov	-	-	1	-	8	14
Třebíč	-	-	-	1	18	15
Žďár nad Sázavou	-	1	1	3	42	11

¹⁾ data z GIS, mohou se lišit od jinde publikovaných

K zachování původního rázu a hodnoty krajiny a jejího současného využití k únosnému hospodaření, rekreaci a turistice bylo na Vysočině zřízeno (nebo na její území zasahuje) devět přírodních parků. Jako první z nich to byl v roce 1982 přírodní park Třebíčsko, v roce 1984 následoval přírodní park Balinské údolí, v následujícím roce Čerřínek a v roce 1988 Svratecká hornatina a Střední Pojhlaví. Roku 1995 byl vyhlášen přírodní park Melechov, roku 1996 Rokytná, v roce 1998 Doubrava a konečně roku 2001 Bohdalovsko. Tyto přírodní parky tvoří 7,0 % plochy kraje.

Do konce roku 2004 bylo na území kraje Vysočina vyhlášeno celkem 170 maloplošných chráněných území. Z nich téměř čtvrtina (42) existuje v rámci některé chráněné krajinné oblasti. Nejcennější lokality mají statut národní přírodní rezervace (7) nebo národní přírodní památky (3), počtem však mezi maloplošnými chráněnými územími převažují přírodní památky (54,0 %) a přírodní rezervace (40,0 %).

Z přírodních památek a přírodních rezervací vyhlášených mimo území chráněných krajinných oblastí byla podle údajů krajského úřadu čtvrtina zřízena k ochraně lesních společenstev, více než třetina k ochraně lučních společenstev, třináct procent za účelem ochrany skalních útvarů. Ochrana rašelinišť je účelem 17 procent přírodních památek a přírodních rezervací, ochrana vodních a břehových a mokřadních společenstev shodně čtyři procenta maloplošných území. Rozlohou jsou však nejrozsáhlejší území vyhlášená k ochraně lesních společenstev (více než tři čtvrtiny plochy).

Nejvíce maloplošných chráněných území (téměř třetina) se nachází na území okresu Žďár nad Sázavou (z nich většina v rámci chráněných krajinných oblastí), více než pětina na Jihlavsku a téměř pětina na Třebíčsku.

¹ Poměr výměry ekologicky stabilních ploch (louky, lesy, rybníky atd.) a ekologicky nestabilních ploch (zastavěné plochy, orná půda apod.)